

Testament Garibaldiego

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

Giuseppe Garibaldi (1807-1882), twórca — obok Mazziniego, Cavoura i króla Wiktora Emanuela - zjednoczenia Włoch (1859-1870) oraz obalenia Państwa Kościelnego, w roku 1864 został wybrany Wielkim Mistrzem Wielkiego Wschodu Włoch „Palazzo Giustiniani”. Choć Wielki Wschód Włoch był organizacją stojącą zdecydowanie na pozycjach świeckich, to jednak Garibaldi znacznie wzmocnił kurs laicki włoskiej masonerii.

W wieku 26 lat, w roku 1833, związał się z karbonariuszami włoskimi, tajną organizacją rewolucyjną wymierzoną przeciwko absolutyzmowi, Kościołowi i katolicyzmowi, działającą na rzecz zjednoczenia Włoch i demokracji. Karbonariusze zorganizowani byli na podobieństwo masonerii w strukturę wielostopniową. Przeciw nim skierowane były papieskie encykliki *Ecclesiam a Jesu Christo* (1821) i *Qui Pluribus* (1846). Przypisywany masonom enigmatyczny dokument z tego okresu — zatytułowany Instrukcja Alta Vendita — o planie wniknięcia do Kościoła, aby zneutralizować jego wsteczny potencjał, mógł być dziełem karbonariuszy (vendita to karbonaryjski odpowiednik loży wolnomularskiej; alta vendita to była jednostka naczelna):

"Jeśli chcecie zrewolucjonizować Włochy, szukajcie papieża, którego portret właśnie naszkicowaliśmy. Jeśli chcecie ustanowić rządy wybranych na tronie nierządniczy Babilonu, pozwólcie, aby księża maszerowali pod waszym sztandarem, zawsze wierząc, że maszerują pod sztandarem apostołskich Kluczy. Jeśli pragniecie, aby zniknęły ostatnie ślady tyranów i ciemnych, zastawcie swoje pułapki, jak Simon Barjone; zastawcie je raczej w zakrystiach, seminariach i zakonach, niż na dnie morza: a jeżeli nie będziecie się spieszyć, obiecuję wam połów bardziej cudowny, niż Jego. Rybak łowiący ryby stanie się rybakiem ludzi; zgromadzicie swych przyjaciół wokół Tronu Apostoła. Będziecie głosić rewolucję tiary i kapy, maszerującą z krzyżem i sztandarem, rewolucję, którą trzeba będzie tylko lekko wzniecić, aby wywołała pożar na wszystkich czterech krańcach świata".

Dokument ten ujrzał światło dzienne w XIX w. i zawierał plan opanowania Kościoła przez zwolenników opcji liberalnej, która powinna na tyle wysoko przeniknąć do środowisk klerykalnych, aby mieć wpływ na wybór papieża. Dziś środowiska tradycjonalistyczne w ten sposób wyjaśniają sobie ewolucję Kościoła po Soborze Watykańskim II. Jeśliby jednak przyjąć, że istotnie karbonariusze zaczęli taki plan realizować, to jego apogeum przypadło na pontyfikat Jana XXIII. Trudno natomiast sobie wyobrazić, aby na wybór ostatnich dwóch papieży miał wpływ jakikolwiek cień liberalizmu karbonaryjsko-masońskiego.

To jednak karbonariusze a nie masoni knuli największe spiski przeciwko ciemnościom z Państwa Kościelnego, stojącemu na drodze do wolności, nowoczesności oraz zjednoczenia Włoch. W ich właśnie szeregach Garibaldi uczył się ideałów laickich ugruntowanych na podłożu antyklerykalnym. Jako człowiek prostolinijny, szczerzy i bojowy — z całą determinacją przeniósł to później do łóż masońskich, które zaczął poznawać ok. 1844 roku w Rio de Janeiro (niektórzy podają datę 1836). Daleko od swej ojczyzny, w czasie swojego pobytu w Ameryce Południowej, gdzie walczył w wojnach wyzwoleniczych. Został wówczas inicjowany w loży L'Asil de la Vertud (Schronienie Cnoty) na Wschodzie Montevideo. Jego wpis został potwierdzony przez urugwajską lożę Przyjaciele Ojczyzny na Wschodzie Montevideo.

W roku 1842 objął dowództwo nad flotą urugwajską i powołał do życia Legion Włoski. To w Urugwaju, zwanym „Amerykańską Szwajcarią”, który dziś jest najbardziej zateizowanym krajem Ameryki Łacińskiej, ludzie Garibaldiego po raz pierwszy założyli swoje czerwone koszule, które wkrótce się stały symbolem antyklerykalnych bojowników Garibaldiego. Urugwaju bronili przed dyktatorami do roku 1848, kiedy na wieść o wybuchu rewolucji na Sycylii postanowili wracać do ojczyzny.

W czasie jego marszu na Wenecję w Państwie Papieskim wybuchła rewolucja przeciwko papieżowi, który umknął z kraju, a władzę objął lud powołując republikę. Garibaldi przybył z pomocą siłom antypapieskim jako jeden z pierwszych, tuż przed Bożym Narodzeniem 1848 roku. W lutym, kiedy republikanie uchwalili pozbawienie papieża władzy świeckiej, Garibaldiemu powierzyli dowództwo. Młodej republice nie był pisany długi żywot, gdyż została pokonana przez wojska francuskie pół roku później wysłane na pomoc papieżowi przez Ludwika Napoleona. Garibaldi bronił się jednak bohatersko przez dwa miesiące. Wojska francuskie do Rzymu wkroczyły dopiero 3 lipca 1849 r.

Kolejna jego konfrontacja z Państwem Kościelnym miała przyjść dopiero po 10 latach, kiedy to wybuchła druga wojna o niepodległość Włoch, tym razem pod przewodnictwem najbardziej liberalnego z państw włoskich - Królestwa Sardynii (Piemont), które będąc monarchią miało m.in. wolność prasy. Było to państwo liberalne i świeckie. Zarówno król Wiktor Emanuel jak i premier Piemontu hr. Cavour nie byli jednak skłonni do zbyt radykalnych działań zmierzających do zjednoczenia Włochów. Uprawiali przede wszystkim politykę i dyplomację.

Wobec tego Garibaldi na własną rękę i przeciwko tym „ojcom zjednoczenia Włoch” zaczął prowadzić zaciąg ochotników. Zgłosiło się „tysiąc walecznych”. Tzw. wyprawa tysiąca miała doprowadzić do włączenia Królestwa Obojga Sycylii do niepodległych Włoch. Nie miał poparcia swoich mocodawców rządowych, ale wspierał go Wielki Wschód. W tej najśłynniejszej wyprawie Garibaldiemu to masoneria wyposażyła obydwa okręty transportujące ochotników do Marsalii. Kiedy już przybył do brzegów Sycylii loża Ausonia ogłosiła zbiórkę funduszy na wyprawę Garibaldiemu: każdy brat wpłacił po sto lirów. 30 maja 1860 r. Garibaldi po rozgromieniu swoją garstką ochotników wielkiej armii Burbonów ogłosił się w Palermo dyktatorem Sycylii. Kilka tygodni później na Wschodzie Palermo został podniesiony do stopnia mistrza masonskiego.

Po przeprowadzeniu plebiscytów w których ogromna większość ludności opowiedziała się za zjednoczeniem z Piemontem, mistrz-dyktator przekazał władzę na ręce króla Włoch ogłaszając go królem całych Włoch.

W istocie jednak poza Włochami wciąż znajdowała się Wenecja oraz Państwo Kościelne.

W 1862 r. znów zebrał garstkę ochotników i ponownie ruszył na papieski Rzym. Przeciw garibaldińczykom stanęła wówczas armia włoska, obawiająca się gwałtownej reakcji Francji. Garibaldi musiał więc się poddać i zrezygnować z wyprawy. Był jednak bohaterem narodowym i wynikiem tej „afery”, kiedy armia włoska zagroziła drodze oddziałowi Garibaldiemu, rząd włoski musiał się podać do dymisji.

W następnym roku Garibaldi poparł powstanie styczniowe w Polsce, choć bez entuzjazmu, gdyż irytowało go, iż na jego czele stoi „katolicka szlachta”.

Mimo że Garibaldi nie miał zbyt wielkiego wsparcia ze strony pozostałych „ojców zjednoczenia”, był nie tylko uwielbiany w społeczeństwie włoskim, ale i ubóstwiany wśród włoskich wolnomularzy, którzy na konwencie we Florencji w dniach 21-23 maja 1864 roku olbrzymią większością głosów delegatów (45 na 50) wybrali go Wielkim Mistrzem. Garibaldi, przebywający podówczas na Caprerze przyjął tę godność 6 czerwca i piastował do 12 sierpnia.

28 maja 1865 r. obradująca w Genui Konstytuanta z udziałem delegatów 68 osób nadała Garibaldiemu tytuł „Pierwszego Mazona Włoch, Honorowego Wielkiego Mistrza”. Od 1866 Garibaldi był także Honorowym Wielkim Mistrzem Rady Najwyższej masonerii sycylijskiej, lecz zrezygnował z tego tytułu 7 lipca 1868, gdy separatyści sycylijscy z Palermo sprzeciwili się wejściu do Palazzo Giustiniani. We Francji połączone w 1868 r. loże obediencji Memphis „des Philadelphes et la Concorde reunis” nadały Garibaldiemu godność honorowego członka.

Przed nim jeszcze był ostatni etap batalii o zjednoczenie Włoch. W 1867 Garibaldi znów podjął próbę odbicia Rzymu. Regularne wojsko włoskie pozostawiło go samego przeciwko siłom francusko-papieskim, w wyniku czego garibaldińscy ponieśli klęskę pod Mentaną. Sytuacja zmieniła się dopiero gdy wybuchła wojna francusko-pruska, w czasie której Francuzi zostali zmuszeni do wycofania garnizonu strzegącego papieża. Dopiero wówczas armia zjednoczonych Włoch mogła zająć Rzym,

Giuseppe Garibaldi (1807-1882)
Gran Maestro della Massoneria Italiana

znajduje się umierający, oraz ogólne zamieszanie i przy użyciu wszelkich obrzydliwych sztuczek, w czym jest mistrzem, ogłasza kłamliwie, że zmarły wyparł się dawnych przekonań i dopełnił obowiązków katolika...

Zważywszy [na to] oświadczam, że będąc dziś w pełni władz umysłowych, nie zamierzam nigdy uznać wstrętnej, niegodnej i haniebnej władzy jakiegoś klechy, którego uważam za groźnego wroga rodzaju ludzkiego, a Włoch w szczególności. Chyba tylko szaleniec albo kompletny głupiec może oddawać się w ręce następców Torquemady...

[Masoneria] nie jest już tajnym stowarzyszeniem w czasach, gdy przed osądem rozumu korzą się, choć fałszywie, zabójcy narodowej dumy, schodząc ze swych tronów, zajmowanych dzięki świcie najemników spod znaku krzyża...

Kto pierwszy wstąpił na pełną chwały drogę racjonalizmu, zwalczając małostkowe poglądy tysiąca sekt, na które spryciarze i dranie podzielili ludzi, wykorzystując ich niewiedzę i łatwowierność? Kto wezwał wszystkich do zjednoczenia się pod znakiem młota i cyrkla, pod przesłaniem Wielkiego Architekta Wszechświata? Czyż wasz Wielki Architekt, masoni, nie jest również Bogiem Mazziniego i Nieskończonością Filopantów?...

Wy także Wielki Mistrz masonerii, depcząc po grzbietach niektórych nędzników, skupiacie w łonie Wielkiej Wdowy to co najlepsze z całego Półwyspu, wejdziemy więc na prawdziwą drogę poprawy ludzkiego losu, poprawy moralnej i materialnej".

Wielki Wschód Garibaldiego jest tym samym, przynajmniej organizacyjnie, Wielkim Wschodem, który odegrał szczególną rolę w reaktywacji polskiej masonerii, w odrodzeniu się naszej Łoży Narodowej.

a papież — aż do czasów faszystowskich — ogłosił się „więźniem Watykanu”.

Po przyłączeniu Rzymu do Zjednoczonego Królestwa Włoch, centralną siedzibą najwyższych władz masonerii włoskiej stał się Rzym, a Konwent obradujący 28 kwietnia 1872 r. w Rzymie nadał Garibaldiemu tytuł Dożywotniego Honorowego Wielkiego Mistrza. Jesienią 1881 kierownictwa łóż masońskich obrządku Memphis w Wielkiej Brytanii, USA, Włoszech i Rumunii powołały własną konfederację i wybrały Garibaldiego Wielkim Mistrzem. Był ponadto Garibaldi honorowym członkiem loży masońskiej w Egipcie.

W liście do nowego Wielkiego Mistrza Giuseppe Mazzoniego (1808-1880), będącym testamentem Garibaldiego, pisał:

"W ostatnich chwilach życia ludzkiego stworzenia, przychodzi ksiądz i wykorzystując stan, w jakim

Mariusz Agnosiewicz

Redaktor naczelny Racjonalisty, założyciel PSR. Kontakt online

(GG, Skype)

[Profil użytkownika Mariusz Agnosiewicz](#)

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 14-03-2010)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,7198) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,7198>)

Contents Copyright © 2000-2010 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2010 Michał Przech

Autorem portalu Racjonalista.pl jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielami portalu są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie strony tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl